

Senā Grieķija

Dienvidēiropā, Vidusjūras piekrastē atrodas Balkānu pussala. Mūsdienās tur ir Grieķija. Senajos laikos to pazina kā Hellādu, jo Balkānu pussalu, Egejas jūras salas un Mazāzijas rietumu piekrasti apdzīvoja grieķi, kuri sauca sevi par hellēņiem.

Grieķijas vēsturisko attīstību ļoti lielā mērā ir ietekmējusi daba. Šī zeme ir kalnaina, jūras krasta līnija veido līčus, pussalas un salas. Senajos laikos jūra bija galvenais tirdzniecības ceļš.

Senākās Eiropas civilizācijas radās Krētā un Mikēnās 8. gs. p. m. ē. Hellādā radās sen-grieķu civilizācija. Izveidojās daudzas nelielas valstis. Ietekmīgākās bija Sparta un Atēnas.

Gandrīz par katru Grieķijas vēstures posmu ir sacerēti mīti, kuros darbojas dievi, cilvēki un varoņi. Mīti bija grieķu dzīves sastāvdaļa. Bieži vien vēsturiskie notikumi tajos bija sagrozīti, taču cilvēki tos uztvēra kā īstenību. Grieķi ticēja, ka pasauli pārvalda dievi. Viņi uzskatīja, ka dievi dzīvo Olimpa kalnā.

Atēnās pirmo reizi cilvēces vēsturē tika īstenota demokrātija. Visplašākās pilnvaras bija Atēnu tautas sapulcei. Mūsdienu demokrātiskās valstis ir Atēnu mantinieces. Grieķi nosodīja iedomību, varaskāri un dažādas pārmērības.

Senajā Grieķijā radies teātris, literatūra, deja, māksla un dažādas zinātnes. Senā Hellāda ir olimpisko spēļu dzimtene.

Par Krētas (Mīnojas) civilizāciju liecina gan mīti, gan arī arheoloģiskie izrakumi, kuros tika atklātas varenas pilis. Par Mikēnu civilizāciju liecina arheoloģiskajos izrakumos atrastās lietas, teksti uz māla plāksnītēm, literārie sacerējumi – Homēra poēmas “Iliāda” un “Odiseja”. Mikēniešu rakstība ir mūsdienu latīņu alfabēta pamatā.